

РЕШЕНИЕ

№ 45

гр. Плевен, 06.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН в публично заседание на девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: РЕНИ М. СПАРТАНСКА

при участието на секретаря ЙОВКА СТ. КЕРЕНСКА
като разгледа докладваното от РЕНИ М. СПАРТАНСКА Гражданско дело № 20224400100282 по описа за 2022 година

Искове с правно основание чл. 432 вр. чл. 430 от ТЗ вр. чл. 79 ал. 1 и чл. 86 от ЗЗД.

Производството по делото е образувано въз основа на искова молба на „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, гр. София, ЕИК 831558413, с променено наименование на „Кей Би Си Банк България“, гр. София, ЕИК 831558413 против А. К. Ф., гражданин на Великобритания за сумата общо в размер на **106 412,28 лв.** Първоначалният ищец „Кей Би Си Банк България“, ЕАД гр. София е заличен от търговския регистър поради преобразуването му чрез вливане в „Обединена българска банка“ АД, което обстоятелство е вписано в търговския регистър на 10.04.2023 г., поради което на основание чл. 227 ГПК е заличен като страна по делото и като ищец по делото е конституиран правопреемника му „Обединена българска банка“, АД.

В ИМ се твърди, че на **26.02.2014 г.** между Банката и ответника е сключен договор за студентски кредит, наричан за краткост Договора, по силата на който Банката е отпуснала на кредитополучателя кредит в размер на **82 144,92 лв.**, с краен срок за погасяване **05.02.2031 г.**, който е усвоен тъй като съгласно чл. 1.1 е отпуснат целево за заплащане на 12 бр. такси за обучение на кредитополучателя. Твърди се, че съгласно чл. 3.1 от договора между страните е уговорена възнаградителна лихва като възнаграждение за

ползвания кредит в размер на 7 % за целия срок на договора.Твърди се, че съгласно чл. 4.2 от Договора кредитополучателят ползва гратисен период от 84 месеца, считано от датата на сключване на договора до **05.02.2021 г.** , през който не дължи плащане на главница и лихва по кредита, но Банката начислява лихва върху усвоената част от кредита и начислената лихва се капитализира годишно. Твърди се, че в конкретният случай независимо от уговорката между страните Банката не е капитализирала редовната лихва, начислена през гратисния период, като същата единствено е отложена до влизане на кредитополучателя в погасителен план и същата става изискуема с обявяване на кредита за предсрочно изискуем. Посочено е, че страните предварително са определили размера на обезщетението за забава, като съгласно чл. 3.2 лихвата за забава е основния лихвен процент, увеличен с 10 пункта за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения. Твърди се, че съгласно чл. 4.8 от Договора страните са уговорили кредитът да бъде погасен на 120 равни анюитетни месечни вноски, всяка една в размер на **1 274,17лв.**, дължими на 5-то число на съответния месец за периода **05.03.2021 г.** до **05.02.2031 г.**, а според чл. 6 от Договора Банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като съгласно чл. 6.2 това става при неплащане от страна на кредитополучателя на 3 последователни погасителни вноски. Твърди се, че Банката е изпълнила всички свои задължения по Договора, но е налице неизпълнение на задълженията на ответника в качеството на кредитополучател, изразяващи се в неплащане на 11 последователни погасителни вноски за периода от **05.06.2022 г.** до **05.04.2022 г.**, поради което за Банката е възникнало правото по чл. 6.2 от Договора да обяви кредита за предсрочно изискуем. С ИМ е направено изявление с връчването на препис от ИМ да се счита, че Банката е упражнила правото си по чл. 6.2 от Договора да обяви целия кредит, респ. цялата ползвана и непогасена сума за предсрочно изискуема. Изложени са доводи,че поради липса на изпълнение на задълженията по Договора в полза на кредитора са възникнали вземанията, посочени в петитума на ИМ, вкл. на основание чл.79 и чл. 86 ЗЗД кредиторът има право да иска изпълнение, заедно с обезщетение за забава в случай,че длъжникът не изпълни точно задължението си. Претендира се законна лихва за забава върху главницата, считано от датата на завеждане на ИМ до окончателното ѝ изплащане ,както и възнаградителна лихва.

В заключение Банката - ищец моли съда да постанови решение, с което ответника А. К. Ф. бъде осъдена да заплати следните суми, дължими по договор за студентски кредит от **26.02.2014 г.**:

- главница - **75 299,51 лв.**; ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на ИМ до окончателното ѝ изплащане;

- редовна възнаградителна лихва за периода от **05.03.2021 г.** до **12.04.2022 г.** в размер на **6 020,36 лв.**;

- отложена възнаградителна лихва за периода от **27.02.2014 г.** до **05.02.2021 г.** в размер на **24 736,57 лв.**;

- обезщетение за забава за периода от **05.03.2021 г.** до **12.04.2022 г.** в размер на **355,84 лв.**.

Претендират се и направените по делото разноси за ДТ и юрисконсултско възнаграждение.

За съдебното заседание на 09.01.2024 г. пред ПОС, на което бе даден ход по същество ищецът чрез своя пълномощник юрисконсулт Т. С. Л. е депозирал молба за разглеждане на делото в отсъствие на представител на „ОББ“ АД. В депозираната от ищеца „ОББ“ АД чрез юрисконсулт Т. С. –Л. писмена защита са изложени подробни доводи и съображения по съществото на спора,като ищецът моли съда да постанови решение,с което да бъдат уважени изцяло предявените иски претенции.

В едномесечния срок по чл. 131 ГПК е постъпил писмен отговор от ответницата А. К. Ф. чрез назначения ѝ по реда на чл. 48 ал. 2 от ГПК особен представител адвокат Ч. Д. от ПАК, в който е взето становище,че исквете са допустими, но неоснователни и недоказани. Не се оспорва обстоятелството,че между ищеца и ответника е сключен договор за студентски кредит от 26.02.2014 г.,по силата на който кредиторът е предоставил на кредитополучателя паричен заем с цел финансиране на обучение.Направено е възражение,че процесният договор за кредит е недействителен, поради противоречие на неговите клаузи с императивни разпоредби на закона.Твърди се, че договорът е нищожен на основание чл. 26, ал. 2, предл. второ от ЗЗД, поради липса на съгласие. Съгласно чл. 9, ал. 1, т. 2 от договора за кредит, кредитополучателят се съгласява в отношенията между страните да бъдат прилагани Общите условия на Банката, като по този начин кредитора е

включил в съдържанието на договора и общите си условия. Посочено е, че при сключване на договора ищецът е превел на английски неговото съдържание на ответника, но не е превел на английски и общите условия на Банката, като липсва екземпляр от тях, подписан от страна на кредитополучателя, че е запознат и съгласен с тяхното съдържание. По този начин преди и при сключване на договора на кредитополучателя не са били известни по съдържание общите условия и съответно липсва съгласие от негова страна, че приема разпоредбите на тези Общи условия, като неразделна част от договора за кредит. Взето е становище, че това обстоятелство представлява порок на сделката по смисъла на чл. 26, ал. 2, предл. второ от ЗЗД, който я прави изцяло нищожна. На следващо място се твърди, че съгласно целевото предназначение на кредита, същият попада под специалната регламентация на Закона за кредитиране на студентите и докторанти /ЗКСД/, който се явява специален закон спрямо Търговския закон, Закона за кредитните институции и Закона за потребителския кредит и на правилата за договор за заем по ЗЗД. Поддържа се, че разпоредбите на посочения нормативен акт уреждащи начина на сключване, предмета и изпълнението на договора за кредит между банка и студент с оглед въведената от тях специална уредба и защита са императивни и целят осигуряване на допълнителна законова защита за кредитополучателите по тези заеми. Твърди се, че процесният договор за кредит се явява недействителен по смисъла на разпоредбите на ЗКСД, доколкото в него са налични нищожни и неравноправни по силата на закона клаузи и уговорки, като договорът е сключен в противоречие с разпоредбите на чл. 17, ал. 4 и ал. 6, чл. 18, ал. 3, чл. 21 ал. 1 и ал.3, чл. 23, ал. 2, чл. 24, ал.1 и ал. 2 от ЗКСД. На ответника по делото не е предоставена по ясен и разбираем начин преддоговорна информация, съгласно чл. 18, ал. 3 от ЗКСД и същият не е бил запознат с условията по отпуснатия кредит. Счита се, че клаузата на чл. 4.4 от договора, според която изтеклите за гратисния период на договора възнаградителни лихви се прибавят към главницата и по този начин размерът на главницата се увеличава е в пряко противоречие с разпоредбите на чл. 19, ал. 2, чл. 21, ал. 1 и ал. 3 и чл. 24, ал. 1 т. 1 от ЗКСД и същата е нищожна и недействителна, доколкото се явява неравноправна клауза. Тази клауза, формулирана по този начин, означава, че след гратисният период на договора се дължи връщането както на сумата използвана за плащане на такси за

обучение и договорна лихва върху нея до погасяването ѝ, така и изтеклата за гратисния период договорна лихва с начислено върху нея възнаграждение в размер на договорната лихва до изплащането ѝ. Това на практика означава, че с периодичната капитализация на възнаградителната лихва кредиторът е начислявал лихви върху лихвата, което автоматично прави тази клауза от договора нищожна. Изложени са доводи, че липсата на узнаване на съдържанието на Общите условия от страна на кредитополучателя, съответно липсата на негово съгласие за приемането им, обуславя и наличието на неравнопоставеност между страните по договора за кредит по смисъла на чл. 143, т. 19 от Закона за защита на потребителите, която разпоредба в случая е относима към случая по силата на чл. 17, ал. 5 от ЗКСД. Счита, че сключен по този начин договорът създава неравновесие между правата на страните и уврежда кредитополучателя като по-слабата икономически страна в създалото се правоотношение, както и не му позволява да прецени всички икономически и финансови последствия от договора при сключването му. В заключение ответницата чрез назначения ѝ особен представител моли съда да отхвърли изцяло предявените иски като недоказани.

В съдебното заседание на 09.01.2024 г. ответницата А. К. Ф. чрез назначения ѝ по реда на чл. 48 ал. 2 от ГПК особен представител адвокат Ч. Д. от ПАК взема становище, че поддържа изцяло изложените доводи в писмения отговор по чл. 131 от ГПК.

Окръжният съд като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено следното.

Предмет на разглеждане в настоящото производство са обективно съединени иски, предявени от „Обединена българска банка” АД, гр. София, правопреемник на „Кей Би Си Банк България” ЕАД /преди Райфайзенбанк България/ срещу А. К. Ф. /А. К. Ф./, гражданин на Великобритания, род. на 22.02.1994 г. с правно основание чл. 430 във вр. чл. 432 от ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД за сумата общо **106 412,28 лв.**, претендирана като непогасени задължения по договор за студентски кредит, сключен на 26.02.2014 г., обявен за предсрочно изискуем с ИМ, която сума включва:

- главница - **75 299,51 лв.**;

-редовна възнаградителна лихва за периода от **05.03.2021 г.** до **12.04.2022 г.** в размер на **6 020,36 лв.**;

-отложена възнаградителна лихва за периода от **27.02.2014 г.** до **05.02.2021 г.** в размер на **24 736,57 лв.**;

-обезщетение за забава за периода от **05.03.2021 г.** до **12.04.2022 г.** в размер на **355,84 лв.**

Претендира се и законна лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на исковата молба – **14.04.2022 г.** до окончателното ѝ изплащане.

С определение, постановено в о.с.з. на 14.11.2023 г. по делото съдът е допуснал на основание чл. 214 от ГПК изменение на цената на предявения иск за заплащане на отложена възнаградителна лихва за периода от **27.02.2014 г.** до **05.02.2021 г.**, като цената на иска е намалена от **24 736,57 лв.** на **21 814,79 лв.**

Така заявените иски претенции са допустими. Исковете са предявени от активно легитимирана страна против пасивно легитимирана страна с оглед твърденията за сключен договор за кредит между страните и неизпълнение от страна на ответника по спорното правоотношение. С оглед цената на иска за главницата ,същият е родово подсъден на Окръжен съд като първа инстанция съгласно чл. 104 т. 4 от ГПК,а останалите съединени иски на осн.чл.104,т.6 ГПК подлежат на разглеждане в същото производство. В този смисъл е и изготвения от съда проекто-доклад, съгласно определение № 1366/15.09.2023 г., приет за окончателен в съд. заседание на 14.11.2023 г., по който страните не са направили възражения.

От представените към ИМ писмени доказателства безспорно се установява,че на 26.02.2014 г. между „Райфайзенбанк България“ ЕАД, гр. София като кредитор и А. К. Ф. /А. К. Ф./, род. на 22.02.1994 г.,гражданин на Великобритания като кредитополучател е сключен договор за студентски кредит /л. 11-17/,който е на български и английски език. Съгласно чл.1.1. Банката предоставя на кредитополучателя кредит в размер на **82 144,92 лв.** с цел заплащане на 12 бр. такси за обучение, всяка в размер на **6 845,41 лв.**, като в чл. 1.2 е уговорено, че окончателният размер на кредита се определя от сумата, усвоена от кредитополучателя до изтичане на срока в чл. 4.2. В чл. 2.1 от договора е предвидено, че същият е с краен срок за погасяване на кредита **05.02.2031 г.** , а съгласно чл. 2.2. кредитополучателят може да усвоява суми по кредита за всеки семестър от всяка година на обучение, но не по - късно от последната дата на заплащане на таксата за обучение за съответния семестър.

В чл. 2.5.1 е уговорено, че всички суми по отпуснатия кредит се превеждат от Банката директно по посочена банкова сметка на Медицински Университет, гр. Плевен, а съгласно чл. 2.5.2 средствата за първата такса, дължима за първия семестър на първата година от обучението се превеждат по сметка на кредитополучателя в случай, че са платени преди сключване на договора за кредит и се представи на Банката документ, удостоверяващ заплащането им. Съгласно чл. 3.1 от договора за ползвания кредит кредитодателят заплаща на Банката фиксирана годишна лихва в размер на 7 %, която се начислява от датата на усвояване на сумата по кредита на база 360 дни годишно за ползване на всяка сума по кредита при 30 дни в месеца и 360 дни в годината, вкл. първия и без последния ден от този период. В чл. 3.2 е уговорено, че при забава в плащането на дължими суми по кредита, кредитополучателят дължи на Банката лихва за забава в размер на основния лихвен процент /ОЛП/, увеличен с 10 пункта годишно върху забавената сума – вноски или част от вноски за времето на забавата до окончателното изплащане на забавените задължения. Съгласно чл. 4.1 крайният срок за погасяване на всички дължими по договора суми – главница, лихва, евентуална лихва за забава е **05.02.2031 г.** В чл. 4.2 и чл. 4.3 е постигната договореност, че при погасяване на кредита кредитополучателят ползва гратисен период 84 месеца, считано от датата на сключване на договора до **05.02.2021 г.**, по време на който не дължи плащане на главницата и лихва по кредита. Съгласно чл. 4.4 от договора по време на гратисния период Банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, като начислената лихва се капитализира годишно. В чл. 4.5 е предвидена възможност за удължаване на гратисния период по чл. 4.2 при посочени в договора предпоставки. Съгласно чл. 4.8 от договора кредитът следва да бъде погасен на 120 равни анюитетни вноски, дължими до 5 –то число на съответния месец, всяка една в размер на **1 274,17 лв.**, считано от **05.03.2021 г.** до **05.02.2031 г.**, съгласно погасителен план, неразделна част от договора. Представен е погасителен план на осн. чл. 4.8., подписан от двете страни по договора, в който начислената по време на гратисния период лихва върху усвоената част от кредита е капитализирана към главницата веднъж годишно, съгласно чл. 4.4./л. 18-22/, посочени са падежите на 120-те месечни вноски, всяка в размер на 1274,17 лв. В чл. 6 са описани хипотезите, при които Банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като една от тях, съгласно чл. 6.2 е неплащане от страна на кредитополучателя на 3

последователни вноски.

Безспорно е по делото с оглед изисканата справка от дирекция “Миграция“ към ОД на МВР Плевен /л. 56/, че ответницата А. К. Ф., гражданин на Великобритания е била със статут на продължително пребиваване със срок на пребиваване до 15.04.2021 г., напуснала е страната на 26.06.2022 г. през ГКПП Аерогара София и няма отразено нейно влизане след този момент.

От представеното с ИМ извлечение от сметката на ответницата към дата 13.04.2022 г. по чл. 366 от ГПК /л. 23 от делото/, подписано от служител на Банката се установява, че предсрочната изкуемост е осчетоводена на дата **13.04.2022 г.** и към тази дата общият размер на дълга е **106 412,28 лв.**, която сума включва: редовно падежирала просрочена главница в общ размер на **6 327 лв.** за периода **05.03.2021 г. до 05.04.2022 г.**, предсрочно изискуема главница в размер на **68 972,51 лв.** към дата **13.04.2022 г.** и общо дължима главница в размер на **75 299,51 лв.**, представляваща сбора от просрочената главница и предсрочно изискуемата главница; начислена просрочена редовна лихва в размер на **6 020,36 лв.** за периода от **05.03.2021 г. до 12.04.2022 г. вкл.**; начислено обезщетение за забава в размер на **355,84 лв.** за периода от **05.03.2021 г. до 12.04.2022 г. вкл.**; отложена възнаградителна лихва в размер на **24 736,57 лв.** за периода от 27.02.2014 г. до 05.02.2021 г., предсрочно изискуема към 13.04.2022г. От справката - извлечение се установява, че кредитополучателят е усвоил 11 бр. такси за обучение, всяка в размер на **6 845,41 лв.** през периода **27.02.2014 г. – 10.07.2019 г.** Видно от справката са отразени плащания от страна на кредитополучателя на дата 05.05.2021г. в размер на 808,45лв.; на 07.06.2021г. в размер на 3,87лв. и на 03.09.2021г. в размер на 600лв., като платената сума общо в размер на 1412,32лв. е отнесена за погасяване на отложената възнаградителна лихва, която е била в размер на 26 148,89лв., след приспадане на платените суми става в размер на 24 736,57лв. Горепосочените суми са предмет на предявените искиове.

Изявлението на банката-ищец, че обявява целия кредит за предсрочно изискуем е направено с ИМ и следва да се счита връчено на ответницата на датата, на която на нейния особен представител са връчени препис от ИМ и доказателствата към нея, а именно на **07.07.2023 г.** В тази връзка на ищеца е

указано, но същият не е представил справка по чл. 366 от ГПК за размера на задължението при дата на обявената предсрочна изискуемост **07.07.2023 г.**.

Спорни в настоящото производство са въпросите дължи ли ответника претендираните с ИМ суми, вземанията на банката-ищец установени ли са по основание и размер, настъпили ли са предпоставките на чл. 6.2 от договора за обявяване на целия кредит за предсрочно изискуем, действителен ли е договорът за студентски кредит и съдържа ли той нищожни и неравноправни клаузи.

За изясняване на размера на дължимите суми е назначена съдебноикономическа експертиза. От заключението на ВЛ П. М., което не е оспорено от страните и като обективно и компетентно съдът възприема изцяло, се установява, че кредитът по договора между страните е усвоен частично през периода **27.02.2014 г. – 10.07.2019 г.** чрез 11 бр. преводи, всеки от които в размер на **6 845,41 лв.**, като първата сума от **27.02.2014 г.** е усвоена по сметката на кредитополучателя съгласно т. 2.5.2 от договора, а останата част от кредита е усвоена чрез 10 броя преводи по сметка на Медицински Университет гр. Плевен. Общо преведената сума по кредита в полза на ответника е в размер на **75 299,51 лв.** Видно от експертизата в периода **27.02.2021 г. – 27.10.2023 г.** по сметката на ответницата е постъпила сумата **4 334,10 лв.**, с която Банката е погасила дължими суми. Вещото лице установява, че в случай на използване на тази сума за погасяване на дължимите месечни вноски /лихви и главница/, изчислени без капитализация както са показани на справката по чл. 366 от ГПК, приложена към делото, просрочените вноски към датата на завеждане на ИМ - **14.04.2022 г.** са 10, показани в таблица № 5, съгласно която със сумата от **4 334,10 лв.** са погасени дължими лихви в размер на **2 578,65 лв.** и дължими главници в размер на **1 755,45 лв.** Установява се, че към този момент съгласно погасителния план, приложен по делото частично или изцяло са просрочени вноски към следните дати: 05.08.2021 г., 05.09.2021 г.; 05.10.2021 г.; 05.11.2021 г., 05.12.2021 г., 05.01.2022 г., 05.02.2022 г., 05.03.2022 г. и 05.04.2022 г., описани в таблица № 5. Вещото лице установява, че към датата на предсрочната изискуемост - **07.07.2023 г.** по кредита има 25 просрочени вноски, подробно описани в таблица 6. Съгласно заключението и с оглед предоставената на ВЛ от Банката справка по чл. 366 от ГПК към дата

27.10.2023 г., общата сума в размер на **4 334,10 лв.**/постъпили плащания/ е отнесена за погасяване на част от отложената възнаградителна лихва, начислена през гратисния период, като в този случай просрочените вноски са съгласно таблици № 7 към датата на завеждане на ИМ-14.04.2024г.и в таблица № 8 към датата на предсрочната изискуемост -07.07.2023г. По т.3 от експертизата са посочени дължимите от А. К. Ф. суми, съгласно счетоводните записвания на банката, съответно към датата на ИМ -14.04.2022г., посочени в таблица 9, към датата на предсрочната изискуемост, посочени в таблица 10 и към датата на изготвяне на заключението-30.10.2023г., посочени в таблица 11. По т.4 от експертизата е даден вариант за размера на дължимите суми към датата на подаване на ИМ-14.04.2022г., като се съобрази датата на предсрочната изискуемост 07.07.2023г.и за гратисния период 26.02.2014г. до 05.02.2021г. възнаградителната лихва не се капитализира към главницата, като сумите по този вариант са подробно описани в таблица 12. Видно от експертизата към датата на завеждане на исковата молба -14.04.2022г. са налице 10 просрочени вноски, описани в таблица 5, съгласно погасителен план, без капитализиране на лихвата, като непогасените вноски са за периода 05.08.2021г. до 05.04.2022г. Към датата на обявената предсрочна изискуемост 07.07.2023г. има 25 просрочени вноски, подробно описани в таблица 6. Съгласно счетоводните записвания на ищеца за гратисния период от 27.02.2014г. до 05.02.2021г. е начислена отложена възнаградителна лихва в размер на **26 148,89 лв.**, формирана при капитализиране на лихвата веднъж годишно, съгласно чл. 4.4 от договора, от тази сума е приспадналата платената сума в размер на 1412,32 лв., като към датата на ИМ размерът на отложената възнаградителна лихва е **24 736,57 лв.**, съгласно таблица 14. Като в заключението, така и в устните си обяснения в съд. заседание на 14.11.2023г., ВЛ посочи, че при така изчислената възнаградителна лихва за гратисния период не е взета предвид наличната сума по сметката на кредитополучателя към 05.03.2021г. в размер на 2 921,78 лв. ВЛ е изискало коригирана справка от банката по чл. 366 ГПК, приложена към експертизата/л.132/, съгласно която размерът на отложената възнаградителна лихва за гратисния период към ИМ е **21 814,79 лв.** Във вариант без капитализиране на лихвата, съгласно чл. 4.4, ВЛ е изчислило, че при договорена лихва 7%, за гратисния период от 26.02.2014г. до 05.02.2021г. възнаградителната лихва е в размер на **22 698,43 лв.**, съгласно таблица

16,като по този вариант наличните и постъпили суми по сметката на кредитополучателя в размер на 4 334,10лв. са отнесени за погасяване на падежирали лихви и главници,при съобразяване поредността по чл.76 ал.2 ЗЗД. Установено е от ВЛ ,че по процесния кредит има извършени плащания общо в размер на **4 334,10 лв.**/таблица 17/,съответно налична сума към 05.03.2021г.в размер на 2921,78лв.,постъпила сума по сметката в размер на 808,45лв.на 05.05.2021г.;на 07.06.2021г.постъпила сума в размер на 3,87лв.и на 03.09.2021г.постъпила сума в размер на 600лв.След датата на ИМ няма постъпили суми. В заключението на ВЛ П. М. е определен размера на дължимите суми-главница,възнаградителна лихва и обезщетение за забава, във вариант съгласно счетоводните записвания на банката и във вариант настъпила в хода на процеса на 07.07.2023г. предсрочна изискуемост,без капитализиране на възнаградителната лихва към главницата ,съгласно чл.4.4 от договора.

От устните обяснения на ВЛ П. М. в съд.заседание на 14.11. 2023г.се установи,че платената сума по кредита в размер на 4334,10лв., включваща наличната сума по сметката в размер на 2921,78лв.и допълнително постъпилите суми,първоначално са отразени в банката за погасяване на вноските, съгласно погасителния план,а впоследствие тази сума е сторнирана и директно е сложена за погасяване само на отложената възнаградителна лихва.

При така събраните по делото доказателства и изяснена фактическа обстановка ,съдът приема ,че между страните е сключен договор за студентски кредит в полза на физическо лице - студент ,с цел плащане на семестриални такси при обучение в университет.Този вид договори са регулирани от Държавата с нормите на Закона за кредитиране на студентите и докторантите /ЗКСД/.Изрично в чл.17 ал. 5 на ЗКСД е предвидена закрила на кредитополучателя като потребител срещу неравноправни клаузи,като съгласно тази разпоредба за договора за кредит по този закон се прилагат и разпоредбите на чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/.Съгласно чл.17 ал.6 ЗКСД,когато не са спазени изискванията на ал. 1 и 4 и на чл. 18, ал. 3 , както и изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по чл.7 , договорът за кредит е недействителен.В чл.17 ал.7 ЗКСД е предвидено,че в случай на

недействителност на договора за кредит кредитополучателят е длъжен да върне само чистата стойност на кредита, но не дължи лихви, такси или други разходи.

Ответницата А. К. Ф. е физическо лице, получател на финансова услуга по договор с търговец, сключил договора в рамките на търговската си дейност, като получената финансова услуга е за заплащане на семестриални такси за обучението ѝ по специалността „Медицина“ към МУ Плевен. Финансовата услуга не е предназначена за извършване на търговска или професионална дейност, поради което следва да се приеме, че ответницата има качеството на потребител по смисъла на § 13 т. 1 от ЗЗП и съдът служебно дължи произнасяне относно наличието на неравноправни клаузи в процесния договор за студентски кредит от 26.02.2014г.

Основателно е направеното от особения представител на ответника възражение за нищожност на клаузата на чл. 4.4 от договора, предвиждаща, че начислената през гратисния период лихва се капитализира годишно. Тази клауза е нищожна, като противоречаща на закона-чл.10 ал.3 ЗЗД и не поражда действие. Категорична и непротиворечива е практиката на ВКС, че уговорката в договор за кредит или доп.споразумения към него за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, представлява анатоцизъм по смисъла на чл. 10, ал. 3 ЗЗД, който е допустим само при уговорка между търговци на основание чл.294, ал. 1 ТЗ, каквото качество кредитополучателят няма. Клаузата е нищожна, доколкото олихвяване на просрочени лихви не е допустимо от закона, освен при изрично предвиден в наредба на БНБ ред и механизъм. В този смисъл са: решение на ВКС №50053 от 18.07.2023г. по т.д. №614/2022г., Пт.о. решение на ВКС №66/29.07.2019г. по т.д. №1504/2018г. Пт.о., ТК; решение на ВКС №30/20. 05. 2020г. по т.д. №739/2019г., Пт.о., ТК; решение на ВКС №112/28.10.2020г. по т.д. №2029/2019г., Пт.о., ТК. и много други.

Така договорената капитализация на изтекли лихви към главницата, съгласно чл.4.4 от договора противоречи и на императивната норма на чл. 24, ал.1 ЗКСД, съгласно която общият размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период включва: 1. главницата, чийто размер се определя от сумата на отпуснатите средства за такси и/или

издръжка; 2. лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит.

В конкретната хипотеза от приетата експертиза и подписания от страните погасителен план се установява, че при формиране на претендираната от ищеца главница по време на гратисния период, към усвоената сума, предназначена за заплащане на учебни такси, веднъж годишно Банката е прибавяла и начислената възнаградителна лихва за предходния едногодишен период, върху която сума като цяло е начислявана възнаградителна лихва през последващия гратисен период. Клаузата на чл. 4. 4 от Договора за кредит се явява нищожна като договорена в противоречие със Закона. Същата противоречи на императивната разпоредба на чл. 24, ал. 1, [т. 1 от ЗКСД](#), поради включване в изискуемата в края на гратисния период главница по кредита и на суми, които са реално усвоени за учебни такси, а съставляват възнаградителна лихва по кредита за гратисния период. Клаузата е в противоречие с императивната разпоредба на [чл. 143, т. 19 от ЗЗП](#) и е неравноправна, тъй като не позволява на ответницата в качеството на кредитополучател да прецени икономическите последици от Договора в тази му част към датата на сключването му.

С оглед нищожността на клаузата на чл. 4. 4 от Договора за кредит, съдът приема, че същата не следва да се взема предвид при изчисляване размера на претендираното вземане за възнаградителна лихва.

С изключение на клаузата на чл. 4.4, в останалата си част договорът за студентски кредит е действителен, изготвен е в писмена форма, на български и английски език, по ясен и разбираем начин са посочени всички параметри на договора, спазени са изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по [чл. 7](#). Неоснователни са направените в отговора на ответницата възражения, че на последната не е представена по ясен и разбираем начин преддоговорна информация, съгласно чл. 18 ал. 3 от ЗКСД. Не са налице предпоставките на чл. 17 ал. 6 ЗКСД за обявяване на целия договор за кредит като недействителен.

Безспорно по делото е установено с оглед приетата експертиза, че към датата на завеждане на ИМ-14.04.2022г., след изтичане на гратисния период е налице частично изпълнение на задълженията на ответницата кредитополучател, като за погасяване на задължението е постъпила

единствено сумата 4 334,10 лв. В ИМ въобще не е посочено, че по кредита са постъпили плащания, нито има данни за техния размер, като твърденията на ищеца са, че е налице пълно неизпълнение от страна на кредитополучателя, което се опровергава от събраните по делото доказателства. Установено е безспорно, че към датата на ИМ има 10 непогасени, падежирали вноски за периода 05.08.2021 г. до 05.04.2022 г. В чл. 6.2 от договора за студентски кредит е предвидена възможност на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане на три последователни погасителни вноски. С неплащането на 10 последователни погасителни вноски от страна на ответника, в полза на Банката – ищец е възникнало правото на основание чл. 6. 2 от Договора за кредит да обяви кредита за предсрочно изискуем, като упражни правото си да предяви осъдителен иск срещу неизпълнилия задължението си длъжник. Съгласно дадените разяснения в ТР №4/18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС по тълк. д. №4/2013 г. предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на [чл. 60, ал. 2 ЗКИ](#) предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуеми, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми. Предсрочната изискуемост има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването ѝ.

В ИМ се съдържа изявление на банката-кредитор за обявяване на целия кредит за предсрочно изискуем. Трайна е съдебната практика, че в хипотезата на обективизирано в исковата молба волеизявление на кредитора за обявяване на предсрочна изискуемост, следва да се приеме, че с връчването на препис от исковата молба на длъжника това волеизявление стига до него, т. е. това е и моментът на настъпване на предсрочната изискуемост/решение № 139/05.11.2014 г. по т. д. № 57/2012 г. на ВКС, I т. о.; [решение № 114/07.09.2016 г.](#) по т. д. № 362/2015 г. на ВКС, II т. о. и др. /.

С [решение № 198/18.01.2019 г.](#) по т. д. № 193/2018 г. на ВКС, I т. о. е

прието, че в хипотезата на осъдителен иск за заплащане на суми по договор за кредит, в исковата молба по който е обективизирано изявление на банката-ищец, че упражнява правото си да направи целия дълг по кредита предсрочно изискуем, поради осъществяване на предвидените в договора или закона предпоставки, връчването на особения представител представлява надлежно уведомяване на длъжника-ответник. Конкретната хипотеза е идентична и с връчването на ИМ и приложенията към нея на 07.07.2023г. на особения представител на ответницата, волеизявлението на банката-кредитор за обявяване на предсрочна изискуемост на всички задължения по договора за кредит е породило своето действие, поради което цялото задължение за главница, възнаградителна лихва, отложена възнаградителна лихва и обезщетение за забава е станало изискуемо.

При съобразяване на гореизложеното относно датата на настъпване на предсрочна изискуемост на вземането на Банката – ищец по процесния Договор за кредит – 07.07.2023 г. и с оглед изложените правни изводи за нищожност на клаузата на чл. 4. 4 от договора за кредит като неравноправна, съдът счита, че относно размера на дължимите суми следва да бъде съобразено заключението на ВЛ във варианта по т.4 от експертизата. По този вариант задължението към датата на ИМ -14.04.2022г., при предсрочна изискуемост-07.07.2023г., без да се капитализира възнаградителната лихва по кредита за гратисния период, съгласно чл.4.4 ,описано и в таблица 12 е както следва:

-73 544,06лв. усвоена и непогасена главница, в т.ч. редовно изискуема главница в размер на 4 571,55лв., представляваща редовно падежирали вноски от 05.07.2021г. до 05.04.2022г. и предсрочно изискуема главница в размер на 68 972,51лв.;

-3441,71лв. редовна възнаградителна лихва , в т.ч. редовно изискуема лихва в размер на 3334,42лв. за периода 05.07.2021г. до 05.04.2022г. и лихва върху оставаща редовна главница в размер на 107,29лв. за периода от 05.04.2022г. до 12.04.2022г.;

-181,39лв., обезщетение за забава върху редовно падежирали главници за периода 05.07.2021г. до 05.04.2022г.

-22 698,43лв. отложена възнаградителна лихва за гратисния период от 27.02.2014г. до 05.02.2021г., без капитализация.

Съдът приема този размер на отложената възнаградителна лихва за гратисния период -22 698,43лв.,при който наличните и постъпили суми общо в размер на 4 334,10лв.са отнесени за погасяване на падежиралите лихви и главници ,при съобразяване поредността на чл.76 ал.2 ЗЗД и съгласно погасителния план.При наличие на постъпили плащания,сумите следва да бъдат отразени за погасяване на вноските по погасителния план,така,както е уговорено между страните,доколкото всяка анюитетна месечна вноска погасява както част от главницата,така и част от лихвата.Съдът не възприема отразения в справките на банката начин на погасяване,при който постъпилата сума общо в размер на 4 334,10лв.е отнесена за погасяване само и единствено на отложената възнаградителна лихва за гратисния период,без да се съобразява погасителния план,тъй като в сключения договор и подписания погасителен план не съществува подобна уговорка.

В съдебното заседание на 14.11.2023г.на основание чл.214 ГПК съдът допусна изменение на предявените иски за редовната възнаградителна лихва и относно претендираното обезщетение за забава,като същите бяха увеличени както по размер,така и по период до датата на педсрочната изискуемост 07.07.2023г.Искът относно отложената възнаградителна лихва бе намален до размер на 21 814,79лв.С последващо определение №1699/27.11.2023г.на осн.чл.253 ГПК съдът отмени определението си в частта,в която е допуснато изменение чрез увеличение на горепосочените иски,както по размер,така и по период,като прие,че с направеното изменение на практика се предявяват изцяло нови иски,което е недопустимо.Претенциите относно редовната възнаградителна лихва и обезщетението за забава са в размерите и за периодите, посочени в ИМ,а относно отложената възнаградителна лихва за гратисния период в горепосочения размер от 21 814,79лв.Ищецът допълнително е уточнил,че законната лихва върху главницата се претендира от датата на завеждане на ИМ.

С оглед изложеното искивете на „ОББ“АД се явяват частично основателни и следва да бъдат уважени до размер общо на 98 981,95лв., от които 73 544,06лв.усвоена и непогасена главница,3 441,71лв.редовна възнаградителна лихва за периода 05.07.2021г.до 12.04.2022г.; 181,39лв. обезщетение за забава за периода от 05.07.2021г.до 05.04.2021г.; 21 814,79лв.

отложена възнаградителна лихва за гратисния период. Искът относно отложената възнаградителна лихва за гратисния период е основателен до размер на 22 698,43 лв., но следва да бъде уважен до претендирания размер, с оглед допуснатото изменение чрез намаляване на претенцията, в противен случай съдът би излязъл извън рамките на заявения петитум, което е недопустимо. Върху главницата от 73 544,06 лв. се дължи законна лихва от датата на завеждане на ИМ-14.04.2022 г. до окончателното ѝ изплащане. За разликата над 73 544,06 лв. до 75 299,51 лв. относно главницата искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен. За разликата над 3 441,71 лв. до 6020,36 лв. и за периода 05.03.2021 г. до 05.07.2021 г. искът относно претендираната редовна възнаградителна лихва следва да се отхвърли като неоснователен. За разликата над 181,39 лв. до 355,84 лв. и за периода 05.03.2021 г. до 05.07.2021 г. искът относно претендираното общетение за забава е неоснователен и следва да се отхвърли.

Ищецът е направил разноски общо в размер на 14 771,26 лв., от които внесена ДТ 4 292,26 лв., депозит за ВЛ първоначален и допълнителен общо в размер на 1083 лв., претендирано юрисконсултско възнаграждение 450 лв., ДТ за публикация в ДВ 40 лв. и адв. възнаграждение в размер на 8 906 лв., заплатено за особения представител на ответницата. При този изход на процеса и на осн. чл. 78 ал. 1 ГПК ответницата следва да заплати на ищеца направените разноски, съобразно уважената част от иска в размер на 13 740 лв.

Водим от горното, Окръжният съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 430 във вр. чл. 432 ТЗ вр. с чл. 24 от ЗКСД вр. чл. 79, ал. 1, чл. 86 от ЗЗД А. К. Ф. / А. К. Ф./, гражданин на Великобритания, род. на ***** г. /, ЛНЧ ***** , с постоянен адрес: ***** **ДА ЗАПЛАТИ** на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД, ЕИК 000694959, със седалище и адрес на управление гр. София 146, район Триадница, бул. „Витоша“ №89 Б, представлявано от изп. директори

С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване: гр.Враца, ул. “Лукашов“№2 ,юрисконсулт Т. С.- Л. ,като правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ЕАД/ сумата **98 981,95лв.**, от които **73 544,06лв.**усвоена и непогасена главница,в т.ч.редовно изискуема главница в размер на 4 571,55лв., представляваща редовно падежирали вноски от 05.07.2021г. до 05.04.2022г.и предсрочно изискуема главница в размер на 68 972,51лв.,ведно със законна лихва върху главницата,считано от 14.04.2022г.до окончателното ѝ изплащане;**3441,71лв.**редовна възнаградителна лихва за периода 05.07.2021г.до 12.04.2022г.; **181,39лв.**,обезщетение за забава върху редовно падежирали главници за периода 05.07.2021г.до 05.04.2022г.; **21 814,79лв.**отложена възнаградителна лихва за гратисния период,които суми представляват непогасени задължения по договор за студенски кредит, сключен на 26.02.2014г.,обявен за предсрочно изискуем.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД , ЕИК 000694959,със седалище и адрес на управление гр.София 146,район Триадица,бул.“Витоша“№89 Б , представлявано от изп.директори С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване: гр.Враца, ул. “Лукашов“ №2 ,юрисконсулт Т. С.- Л. като правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ ЕАД/ против А. К. Ф. / А. К. Ф./, гражданин на Великобритания, род. на ***** г. ,ЛНЧ ***** ,с постоянен адрес:***** искове с правно основание чл.430 от ТЗ вр.чл.79 ал.1 и чл.86 ЗЗД В СЛЕДНИТЕ ЧАСТИ:

- за разликата над **73 544,06лв.до 75 299,51лв.**относно главницата;

-за разликата над **3 441,71 лв.до 6020,36лв.**и за периода 05.03.2021г.до 05.07.2021г. относно претендираната редовна възнаградителна лихва.

-за разликата над **181,39лв.до 355,84 лв.**и за периода 05.03.2021г.до 05.07.2021г.относно претендираното обезщетение за забава КАТО НЕОСНОВАТЕЛНИ.

ОСЪЖДА на осн.чл.78 ал.1 ГПК А. К. Ф. /А. К. Ф./,гражданин на Великобритания, род. на ***** г. ЛНЧ ***** ,с постоянен адрес:***** **ДА ЗАПЛАТИ** на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“АД,ЕИК 000694959, със седалище и адрес на управление гр.София 146, район Триадица, бул. “Витоша“№89 Б , представлявано от изп.директори

С. Г. и Т. М. , със съдебен адрес за призоваване: гр.Враца,ул. “Лукашов“№2 ,
юрисконсулт Т. С.- Л. , правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ЕАД
гр.София /преди „Райфайзенбанк България“ ЕАД/деловодни разноси в
размер на **13 740 лв.** , съобразно уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Великотърновски Апелативен
съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Плевен: _____